

KOLEGJI "BIZNESI"

Nr. 551-1/24 Data 27.09.2024
PRISHTINË

KOLEGJI - COLLEGE
BIZNESI
Prishtinë

***MANUAL PËR MËSIMDHËNIE
FLEKSIBILE***

PRISHTINË, 2024

Manuali për mësimdhënie fleksibile në Kolegjin BIZNESI është hartuar në mbështetje të Vendim të Këshillit të Lartë Mësimor Shkencor, bazuar në Ligjin nr. 04/L-037 “Për arsimin e lartë në Republikën e Kosovës”, në Statutin e Kolegjit neni 81; në Rregullore e brendshme e Kolegjit BIZNESI, kreu 6 dhe neni 79, 80 dhe 81; si dhe në gjithë legjislacionin tjetër në fuqi dhe që është miratuar me Vendim të Këshillit të Lartë Mësimor Shkencor datë 27.09.2024, të Kolegjit BIZNESI.

HYRJE

Mësimdhënia fleksibile mundëson që studentët dhe mësimdhënësit të lidhen dhe të zhvillojnë mënyra të mësimnënies që janë të përshtatura për secilin student. Manuali udhëzon se cilat janë strategjitë që ndihmojnë të fitohen përvoja të shkëlqyera me studentët.

Bazat e mësimdhënies të fleksibile

Mësimdhënia fleksibile paraqet një strategji gjithnjë e më të popullarizuar të mësimdhënies në institucione arsimore, ky lloj mësimdhënieje që nënkupton që studentët mund të eksplorojnë materialin mësimor në mënyra të ndryshme. Si rezultat i kësaj ata janë më shumë të lidhur me përmbajtjen dhe kështu dëshirojnë të mësojnë më shumë. Mësimdhënësit fleksibil e kuptojnë dhe e dinë që jo të gjithë individët mësojnë me të njëjtin ritëm, kështu që kurrikula duhet t'i përshtatet secilit student, si dhe mënyrës se si ata mësojnë më mirë. Arsyet pas këtij lloji të mësimdhënies ndryshojnë; disa mendojnë se mund t'i ndihmojë studentët që janë duke u ballafaquar me një lëndë dhe duan të mësojnë më shumë përmes punës praktike, ndërsa të tjerë, të cilët mund të kenë pasur përvoja të këqija në shkollë, mendojnë se largon ankthin e një detyre ose lënde të pasigurt.

Definimi i mësimdhënies fleksibile

Kjo mënyrë e mësimdhënies nënkupton qasjen edhe për mësimdhënien edhe për hartimin e kurrikulës e cila pranon nevojat e ndryshme të studentëve në një botë që ndryshon me shpejtësi. Qasjet e e kësaj mënyra ndryshojnë nga ato të fokusuar në lëndë s tek ato e fokusuar tek studenti. Përfitimet e këtij lloji të mësimdhënies janë të qarta që në fillim - ai angazhon studentët, njeh shtigje të ndryshme të të mësuarit, përforcon diversitetin kulturor dhe akademik dhe lejon strategji gjithnjë e më të ndryshme për të siguruar suksesin e studentëve. Ky lloj mësimdhënieje sugjeron mangësitë në mënyrën se si institucionet e arsimit të lartë kanë funksionuar, nga njësia më e vogël e deri tek programi më i madh.

Mësimdhënia fleksibile po rritet në popullaritet pasi mësimdhënësit marrin një qasje më gjithëpërfshirëse ndaj mësimdhënies dhe mësimnënies. Mësimdhënia fleksibile zgjeron nocionin tradicional të fokusimit të lëndës dhe shpërndarjes së përmbajtjes për të përqafuar çdo numër aftësish, temash ose qasjesh që studentët duhet të mësojnë. Mësimnënien fleksibile mbështet

praktikat pedagogjike ku mësimdhënësit krijojnë lidhje ndërmjet përmbajtjes dhe kontekstit, siç është "mësimdhënia hibride". Kjo qasje i lejon studentët të lëvizin midis burimeve, teksteve dhe mjeteve të shumta dhe ndërmjet tyre. Një numër në rritje i kërkimeve shkencore mbështet përfitimet e qasjeve fleksibile në mësimdhënie.

Ky lloj mësimi nuk është i ri. Është një formë e edukimit gjithëpërfshirës që ekziston për të paktën 100 vjet. Në shekullin e 19-të, përkrahësit argumentuan për një qasje më "holistike" ndaj arsimit në të cilën mësimdhënësit do të edukonin studentin plotësisht dhe jo vetëm të fokusoheshin në tre R-të tradicionale¹. Në shekullin e 20-të, filozofët dhe mësimdhënësit që përqaftuan edukimin holistik filluan të argumentojnë për një ndryshim nga mësimi i fakteve dhe informacionit në mësimin e studentëve se si të mësojnë. Ideja e "të mësosh se si të mësosh" ishte veçanërisht tërheqëse gjatë kohëve kur dukej se kishte një shpërthim informacioni në çdo fushë.

Ky lloj mësimi filloi si një ide që edukatorët do të përshtateshin në mënyra të ndryshme përgjatë shekullit të 20-të, në varësi të filozofisë arsimore, grupmoshës ose kontekstit historik. Në vitet 1960, "arsimi i hapur" u shfaq brenda qarqeve arsimore progresive.

Rëndësia e kurrikulës fleksibile

Bota e arsimit po ndryshon dhe ka një kërkesë në rritje për reforma arsimore, veçanërisht kur bëhet fjalë për adresimin e çështjeve që lidhen me cilësinë e mësimdhënies. Ky lloj mësimdhënieje, për shembull, promovon të mësuarit e personalizuar dhe i lejon studentët të mësojnë në mënyrat më efektive për ta. Përveç kësaj, ai inkurajon mësimdhënësit të "mendojnë jashtë kutisë", gjë që është thelbësore për të ofruar një qasje inovative që mund të plotësojë nevojat e ndryshme të sotme në një grup studentësh. Ai ndryshon nga mësimdhënia "tradicionale" në atë që fokusohet në nevojat individuale të studentit dhe stilet e të mësuarit. Në të kundërt, mësimdhënia tradicionale është e përqendruar te mësimdhënësi, e orientuar nga përmbajtja dhe ndjek një format të caktuar të kurrikulës.

Cilësitë e mësimdhënësit fleksibil

Mësimdhënësit fleksibil janë mendimtarë novatorë dhe mund të hartojnë udhëzime që tërheqin interesin e studentëve të ndryshëm. Ata vlerësojnë dallimet kulturore dhe individuale dhe përdorin njohuritë, intuitën dhe kreativitetin e tyre për të përshtatur stilin e tyre të mësimdhënies për të përmbushur nevojat e studentëve të tyre.

Mësimdhënësit fleksibël janë gjithashtu fleksibël në kontekste të ndryshme. Ata mund të kalojnë nga mësimi i orientuar në detyra, ose bazuar në aktivitet, në të nxëniet të bazuar në projekte ose të bazuara në kërkim ose ndonjë kombinim të këtyre metodave në varësi të nevojave të studentëve të

¹ Ttre R-të janë tre aftësi bazë që mësohen në shkollë: lexim, shkrim dhe aritmetikë ("R-të", të shqiptuara në alfabetin anglez "ARs", referohen "Lexim, shkrim (ku W është i panevojshëm) dhe Aritmetika). Fraza duket se është krijuar në fillim të shekullit të 19-të.

tyre. Ata janë krijuar dhe të ndjeshëm ndaj nevojave të studentëve të tyre dhe nevojave të institucionit.

Mësimdhënia tradicionale ka në qendër mësimdhënësin dhe e mendon mësimdhënien si një proces të krijuar për edukimin e studentëve. E kundërta, mësimdhënia fleksibile është me në **qendër studentin** dhe u japin studentëve më shumë kontroll mbi të nxëniet e tyre duke u ofruar atyre hapësirën për të eksploruar interesat dhe mundësitë e tyre. Mësimdhënësit fleksibil informohen nga kërkimet në fushën e arsimit. Ata janë të vetëdijshëm për hulumtimet aktuale mbi metodat efektive të mësimdhënies, pedagogjitet dhe qasjet që mund të përdoren në mënyrë efektive për të edukuar studentë të ndryshëm.

Gjithashtu, mësimdhënësit fleksibil janë të vetëdijshëm për prejardhjen disiplinore dhe kulturore të studentëve të tyre dhe e marrin në konsideratë këtë përerisë e hartojnë syllabusin dhe i udhëzojnë ata. Ata mund të krijojnë një mjedis mësimi që adreson nevojat e të gjithë studentëve, duke përfshirë edhe ata që kanë nevojë për arsimim special.

Mësimdhënësit fleksibël kanë qasje holistike ndaj arsimit, e cila njih rëndësinë e studentit individual. Mësimdhënësit fleksibil e dinë se çdo student ka stilin e tij ose të saj të të mësuarit dhe për këtë arsye harton mësim që plotësojnë nevojat e tyre në nivele të shumfishta. Për shembull, mësimdhënësi fleksibil mund të përdor praktika të ndryshme si të nxëniet me kërkim, punë në grup, të mësuarit e bazuar në projekte ose të mësuarit e bazuar në teknologji në varësi të nevojave të studentëve të tyre.

Mësimdhënësit fleksibil janë gjithashtu të gatshëm të eksplorojnë materiale dhe strategji të ndryshme mësimore për të përmbushur nevojat e studentëve të tyre. Ato nuk janë të lidhura me metodat tradicionale të mësimdhënies që kanë zhvilluar institucionet arsimore deri më tani. Ato nuk kufizohen në modelin tradicional të mësimdhënies të miratuar nga shumica e institucioneve arsimore.

Strategjitë e mësimdhënies fleksibile

Ky lloj mësimi është përshkruar në mënyra të ndryshme. Të gjitha këto qasje ndajnë idenë e studentëve që punojnë së bashku për të përcaktuar ritmin e tyre të të mësuarit.

Shembulli #1

Duke përdorur një qasje të bazuar në aktivitet, studentët punojnë së bashku për të gjeneruar ide dhe për të vendosur mënyrën më të mirë për të vazhduar. Për shembull, studentët mund të krijojnë pyetje, të përdorin të menduarit kritik dhe aftësitë e zgjidhjes së problemeve për të zhvilluar strategjitë e tyre dhe më pas të ndajnë idetë e tyre me klasën. Ky lloj i qasjes së bazuar në aktivitet mund të përdoret për mësimdhënie në grupe të individualizuara dhe të vogla. Ai i lejon studentët të punojnë në mënyrë të pavarur nganjëherë dhe të punojnë së bashku në raste të tjera bazuar në nevojat e grupit ose aftësitë e studentit.

Shembulli #2

Mësimi fleksibël gjithashtu i lejon studentët të punojnë me ritmin e tyre. Kjo mund të bëhet duke u ofruar atyre aktivitete të ndryshme mësimore, si mësimi i bazuar në ekip, ku studentët ndahen në grupe bazuar në nevojat dhe nivelet individuale të të mësuarit. Për shembull, një mësimdhënës mund të krijojë një detyrë në të cilën studentët ndahen në ekipe të vogla bazuar në pikat e tyre të forta dhe të dobëta. Studentët mund të kryejnë një detyrë individualisht ose së bashku brenda ekipit të tyre.

Shembulli #3

Mësimi fleksibil gjithashtu i lejon studentët të punojnë me ritmin e tyre duke u ofruar atyre mënyra të ndryshme të punës. Për shembull, një mësimdhënës mund të krijojë një detyrë në të cilën studentëve u kërkohet të zhvillojnë strategji dhe probleme të reja të ngjashme me ato me të cilat përballeshin të tjerët. Në këtë mënyrë, studentët mund të përdorin kohën e ligjeratave sipas nevojës për të filluar zhvillimin e strategjive se si t'i qasen më mirë detyrës.

Elementet e mësimdhënies fleksibile

Orari fleksibil

Mësimdhënësit që janë fleksibil në mënyrën se si e planifikojnë orën e tyre të mësimit mund të adresojnë nevojat e studentëve me prejardhje të ndryshme kulturore, socio-ekonomike dhe gjuhësore. Orarët fleksibil ndryshojnë nga një mësimdhënës tek mësimdhënësi tjetër dhe institucionet e tyre, por ofrimi i fleksibilitetit në orarin e mësimit është mënyrë e mirë që institucionet të plotësojnë nevojat e studentëve me prejardhje të ndryshme.

Shumë organizata po zbulojnë se për të tërhequr një fuqi punëtore të larmishme, ato duhet të jenë fleksibil me orarin e tyre të mësimit. Oraret fleksibil u mundësojnë studentëve të marrin mësimë në kohën më të përshtatshme, gjë që mund të jetë e rëndësishme për mbajtjen e studentëve dhe normat e diplomimit.

Oraret fleksibël mund të përdoren në mënyra të ndryshme:

- a. Mësimdhënësit mund të përshtatin oraret e mësimit që ofrojnë për të përmbushur nevojat e studentëve të tyre. Për shembull, instruktorët mund të ofrojnë ligjërata në fundjavë në mënyrë që studentët që punojnë gjatë javës të mund të ndjekin ligjëratat të premtën ose të shtunën.
- b. Mësimdhënësit gjithashtu mund të përdorin kohën e tyre për t'u takuar me studentët pas orëve të mësimit. Për shembull, mësimdhënësi mund t'i lejojë studentët të studiojnë në zyrën e tij ose të saj, ose një student dhe një mësimdhënës mund të takohen për kafe në mbrëmje pas orës së mësimit. Ose mësimdhënësi mund të mbajë një çelës në laboratorin e kompjuterave të institucionit dhe t'i lejojë studentët të praktikojnë deri në orët e vona të natës kur askush tjetër nuk është pranë.

Oraret fleksibël janë gjithashtu të rëndësishme për suksesin e mësimit të mësuesve që punojnë me kohë të pjesshme ose duhet të jenë të disponueshëm në një njoftim të shkurtër për telefonatat gjatë natës. Për shembull, një mësues mund të punon gjatë javës mund të përdorë kohën e tij/saj joproductive për t'u takuar me studentët pas orëve të mësimit ose në mbrëmje.

Kurrikula fleksibile

Kurrikula fleksibile i referohet aftësisë të mësimit të mësimit për të zgjedhur aktivitete ose udhëzime që plotësojnë më së miri nevojat e studentëve të tyre. Kurrikula fleksibile mund të përdoret nga mësuesit që kanë një kurrikulë tradicionale që përdorin në ligjeratat e tyre, ose mund të zgjedhin të zhvillojnë aktivitete dhe përmbajtje të reja bazuar në nevojat e studentëve të tyre. Ky lloj kurrikule shpesh përfshin strategji të reja mësimore të përshtatshme për student të moshave dhe niveleve të ndryshme të aftësive.

Në disa raste, mësimit është një proces kompleks që përfshin vlerësimin, planifikimin dhe përshtatjen. Në raste të tjera, mësimit përfshin një proces të thjeshtë ose një rutinë. Për shembull, një mësues mund të përdorë mësimit e një libri përmendsh. Stili i mësimit së mësuesit mund të përkufizohet si "i thjeshtë" nëse çështja më e rëndësishme është përgatitja e studentëve për jetën pas shkollës së mesme dhe "rutinë" nëse fokusi është thjesht në komunikimin e informacionit dhe ideve me studentët në një sekuençë të organizuar. Një kurrikul fleksibile i lejon mësimit të përdorin materiale relevante dhe interesante për studentët e tyre në faza të ndryshme të zhvillimit të studentëve. Në esencë, një kurrikul fleksibile i lejon mësimit t'i përshtatin ligjeratat e tyre për t'u përshtatur me nevojat e studentëve të tyre dhe i lejon ata të përshtatin metodat e tyre të mësimit me nevojat individuale gjatë ligjerimit.

Botëkuptimi i mësimit fleksibile

Ky botëkuptim i mësimit përshkruhet si "qëndrime fleksibile, sjellje fleksibile dhe strategji fleksibile". Në disa raste, kjo do të thotë që mësimit duhet të ndryshojnë mënyrën se si i bëjnë gjërat për të përmbushur sa më mirë nevojat e studentëve të tyre. Botëkuptimi mund të përdoret gjithashtu për t'u referuar aftësisë ose vullnetit të mësimit për të bërë ndryshime. Për shembull, mësimit e suksesshëm janë të gatshëm dhe të aftë të shqyrtojnë se si mbajnë ligjeratat dhe kur është e nevojshme ti adaptojnë ato. Kjo është e rëndësishme sepse i lejon një mësimit të jetë fleksibil në qasjen e tij ose të saj, dhe gjithashtu mundëson që mësimit të adresojë nevojat individuale të studentëve që mund të jenë në nivele të ndryshme zhvillimit. Një element kyç që mësimit duhet të kuptojnë kur përdorin këtë mentalitet të mësimit është se ata duhet të jenë të gatshëm dhe të aftë të ndryshojnë stilin e tyre të mësimit bazuar në nevojat e studentëve të tyre.

Fleksibiliteti është një aftësi që kërkon që mësimit të rivlerësojnë vazhdimisht situatat dhe të bëjnë adaptime (përshtatje) sipas nevojës. Duke shqyrtuar mësimit e tyre dhe duke u

përshtat sipas nevojës, mësimdhënësit mund të jenë më të suksesshëm në përmbushjen e nevojave të studentëve të tyre.

Mësimnxënia fleksibile

Mësimnxënia fleksibile i referohet aftësisë të mësimdhënësve për të zgjedhur aktivitete dhe udhëzime që plotësojnë më së miri nevojat e studentëve të tyre. Mësimnxënia fleksibile mund të përdoret nga mësimdhënësit që kanë një kurrikulë tradicionale që përdorin në ligjeratat e tyre, ose mund të zgjedhin dhe të zhvillojnë aktivitete dhe përmbajtje të reja bazuar në nevojat e studentëve të tyre.

1. Si e demonstrojnë mësimdhënësit fleksibilitetin?

Mënyra më e mirë për të demonstruar fleksibilitet është të bisedoni me studentët e interesuar për atë që ligjeroni.

2. Pse përshtatshmëria është e rëndësishme në mësimdhënie?

Përshtatshmëria është e rëndësishme në mësimdhënie sepse i lejon një mësimdhënësi t'u shërbejë studentëve në mënyrë efektive dhe të zhvillojë strategjitë më efektive për të adresuar nevojat individuale të studentëve individualë.

3. Pse fleksibiliteti është i rëndësishëm në mësimdhënie?

Fleksibiliteti është i rëndësishëm në mësimdhënie sepse i lejon një mësimdhënësi të jetë lehtësisht i adaptueshëm dhe fleksibël ndaj një sërë stilesh ose nevojash të ndryshme të të mësuarit.

4. Cilët janë shembujt e metodologjisë të mësimdhënies fleksibile?

Kjo metodologji e mësimdhënies mund të përfshijë menaxhimin e lëndës, stilet e të mësuarit dhe angazhimin e studentëve.

Këto lloje të mësimdhënies dhe të nxënimit janë aspekte të rëndësishme të arsimit bashkëkohor. Arsimi sot duhet të shkojë përtej qëndrimit dhe qasjeve tradicionale të përdorura në të kaluarën. Përshtatja e stileve të mësimdhënies për të pasqyruar fleksibilitetin do t'i lejojë mësimdhënësit të jenë të përgjegjshëm dhe efektiv në përpjekjet e tyre për të përmbushur nevojat e ndryshme të studentëve.

Prishtinë, Shtator 2024

KLMSH/Dekan
Prof. Dr. Shyqeri Kabashi

